

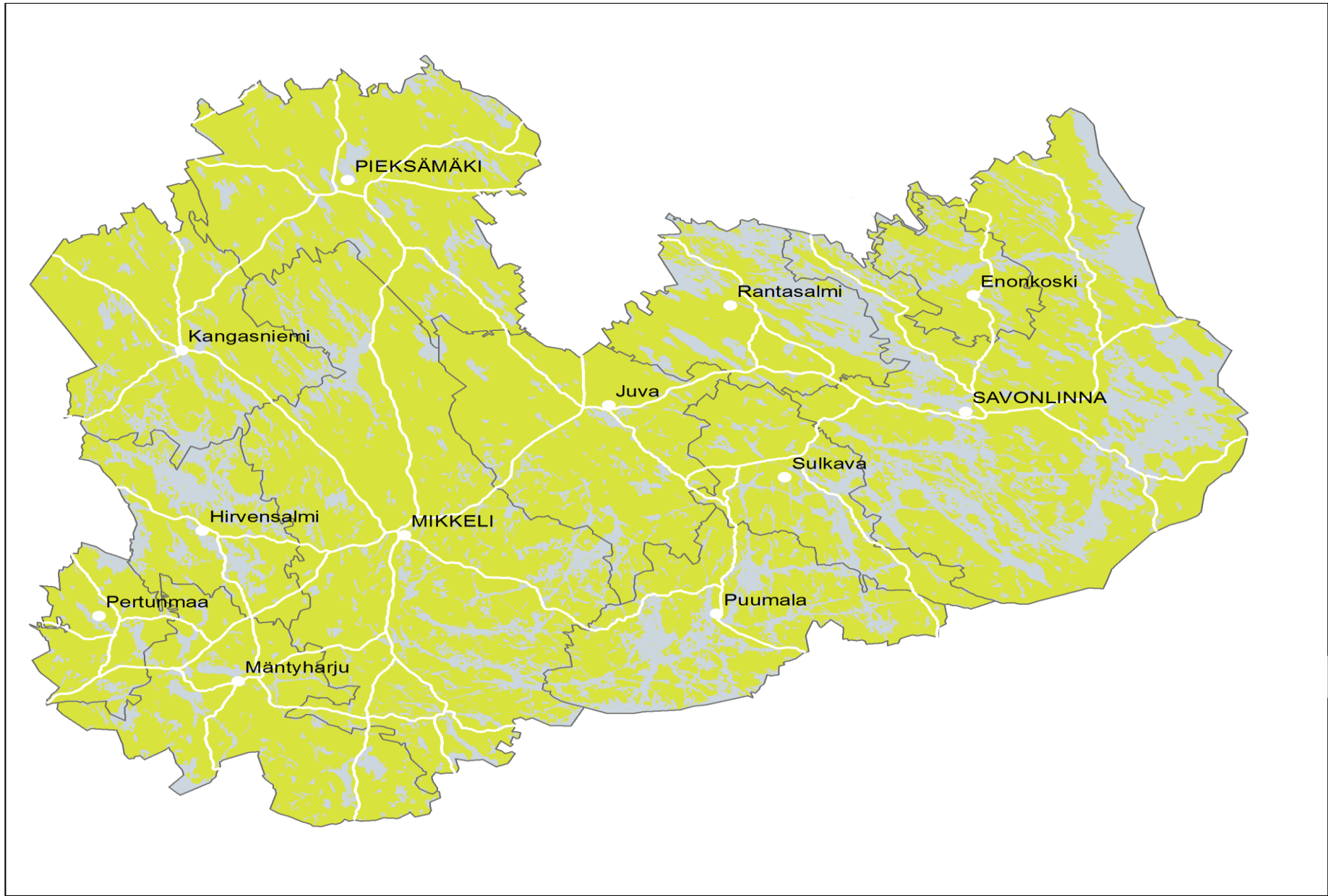

Maakunnan elinvoima ja turvallisuus

-Case Etelä-Savo

**Ulko- ja turvallisuuspoliittinen seminaari
6.3.2023 Mikkeli**

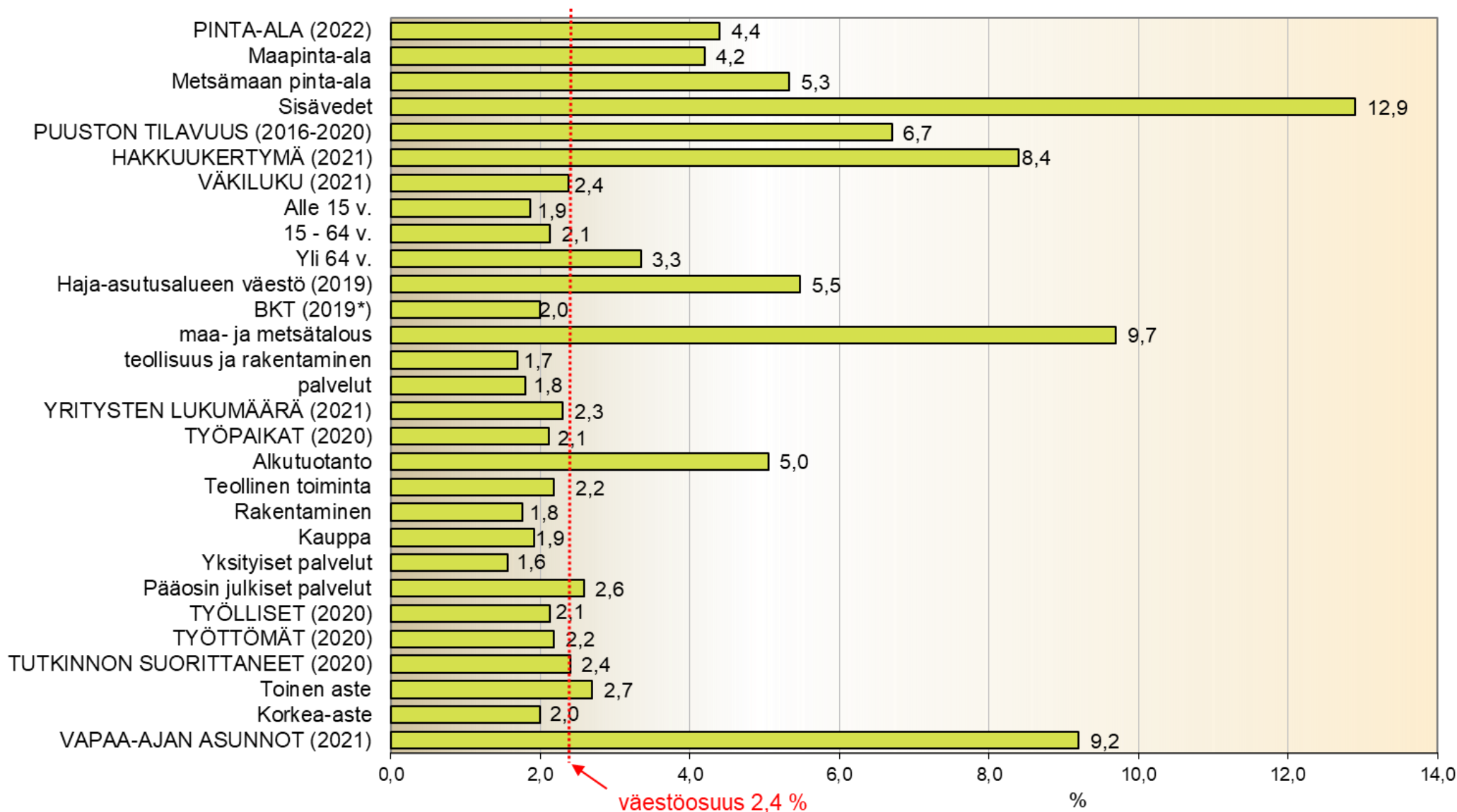
maakuntajohtaja Pentti Mäkinen

Etelä-Savon maakunta

Koko pinta-ala km ² (1.1.2021)	17 100
- maapinta-ala	12 652
- sisävesiä	4 447
Kuntien lukumäärä (1.1.2022)	12
Väkiluku (31.12.2022)	130 488
Asukkaita/maa km ² (1.1.2021)	10,5
BKT/asukas, euroa (2020)	33 472
Työlliset toimialoittain (2020)	48 568
- alkutuotanto %	6,4
- jalostus %	20,0
- palvelut %	72,1

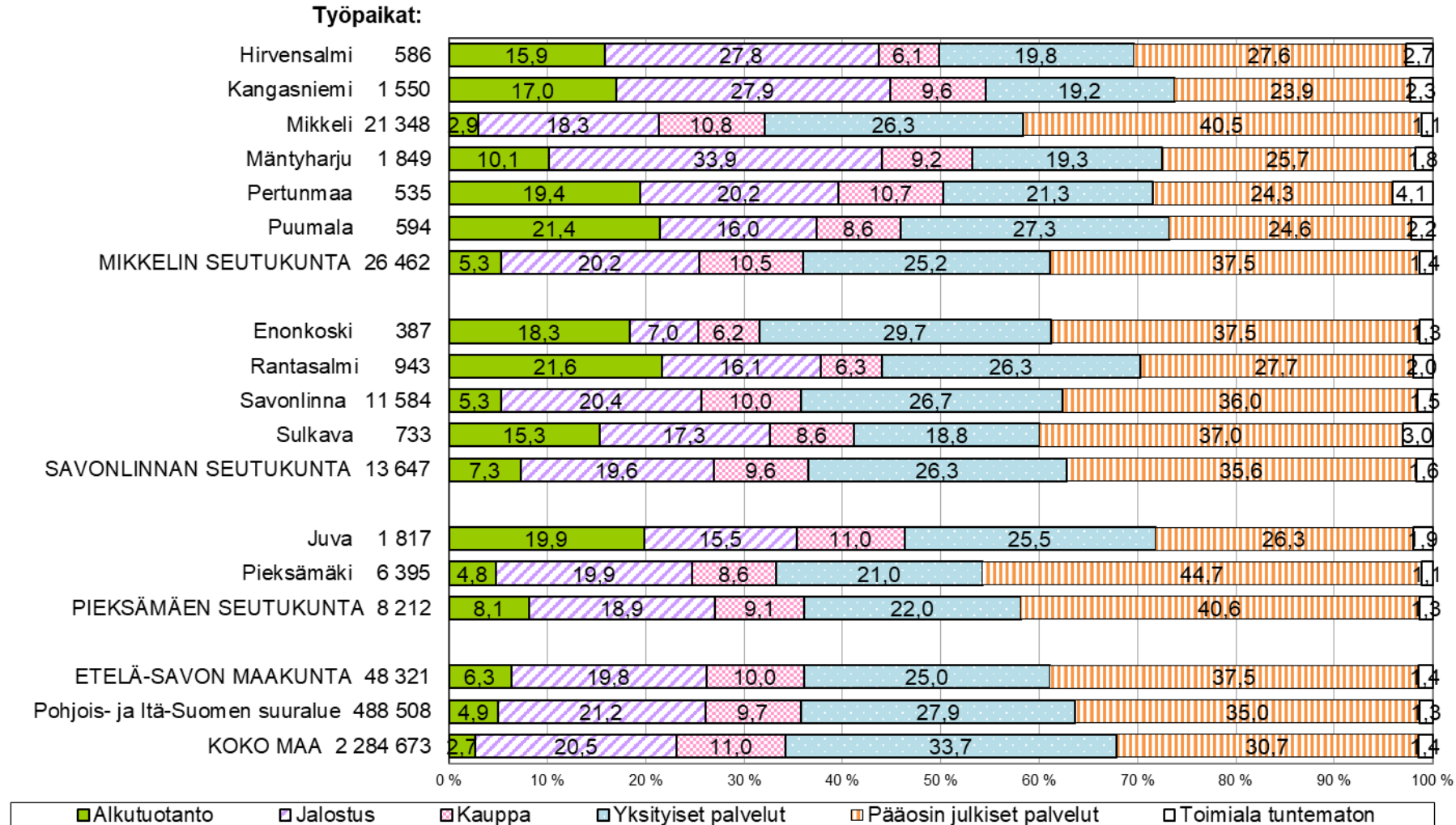
Etelä-Savon maakuntaprofiili (osuus koko maasta, %)

Lähde: Tilastokeskus, Maanmittauslaitos, Luke, päivitetty: 1.7.2022/jk

Elinkeinorakenne 2020

(osuus alueen työpaikoista %) TOL 2008, 1.1.2022 aluejako

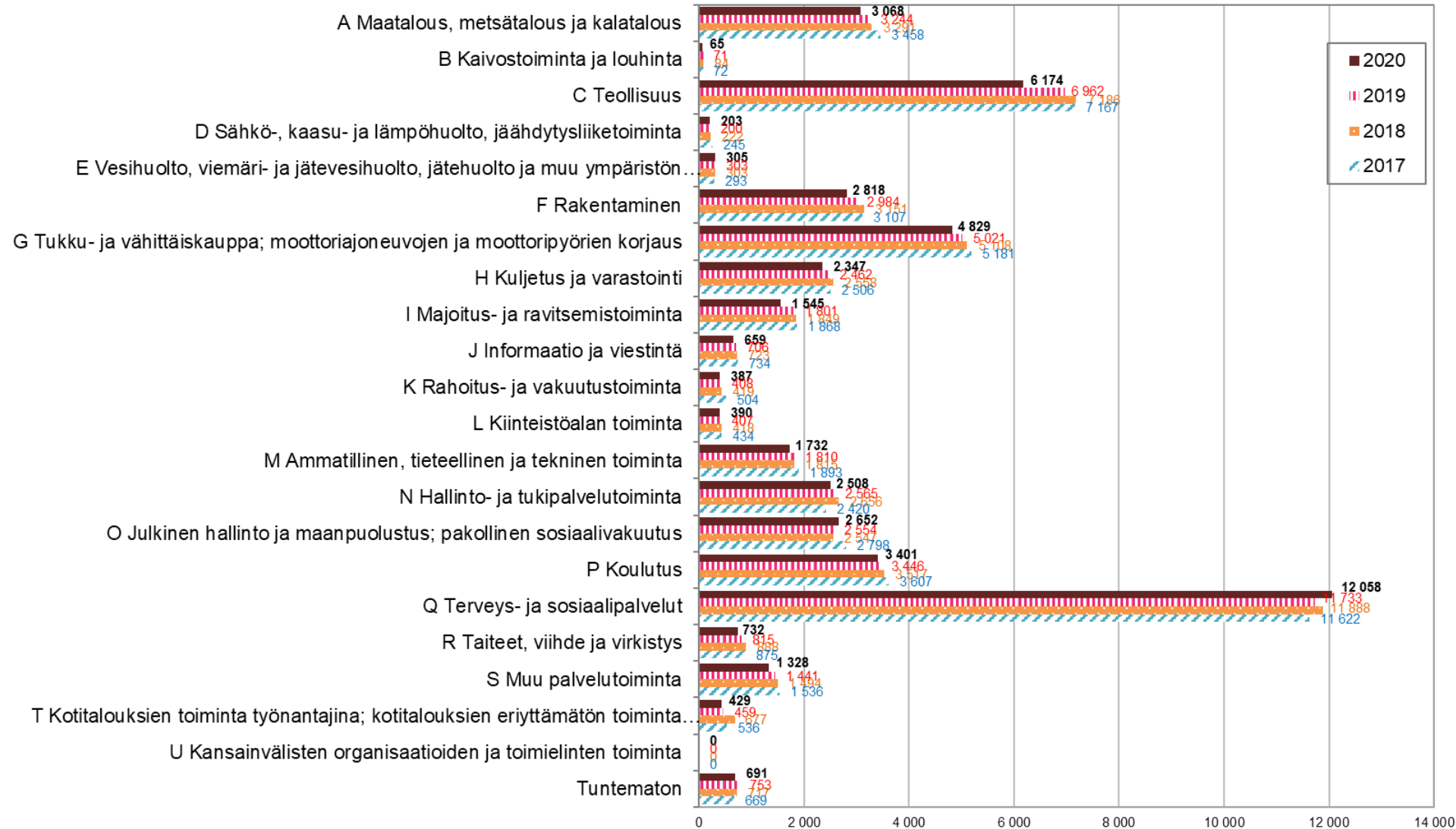

Toimialaluokitus: Alkutuotanto: A, Jalostus: B-F, Kauppa: G, Yksityiset palvelut: H-N ja R-T, Pääosin julkiset palvelut: O-Q ja U

Lähde: Tilastokeskus, työssäkäyntitilasto

Työpaikat toimialoittain Etelä-Savossa 2017-2020

(TOL 2008), 1.1.2022 aluejako

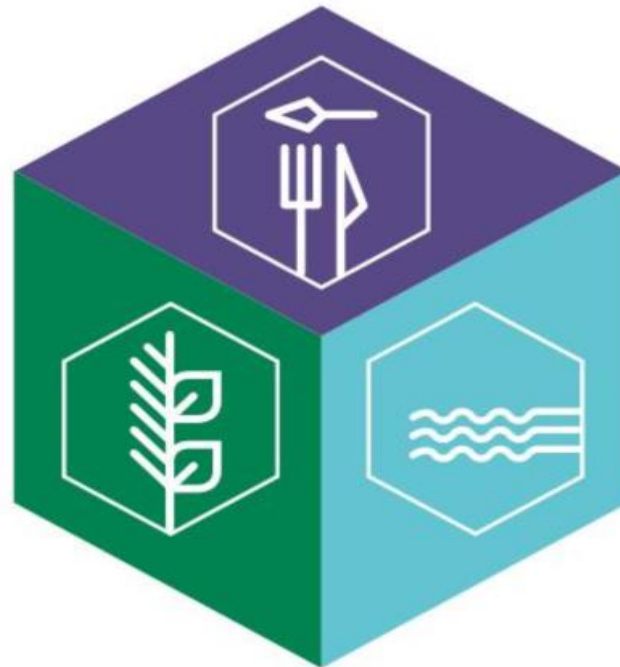

Lähde: Tilastokeskus, työssäkäyntitilasto

VISIO

Etelä-Savo - Saimaan maakunta on

PUHTAASTI PARAS!

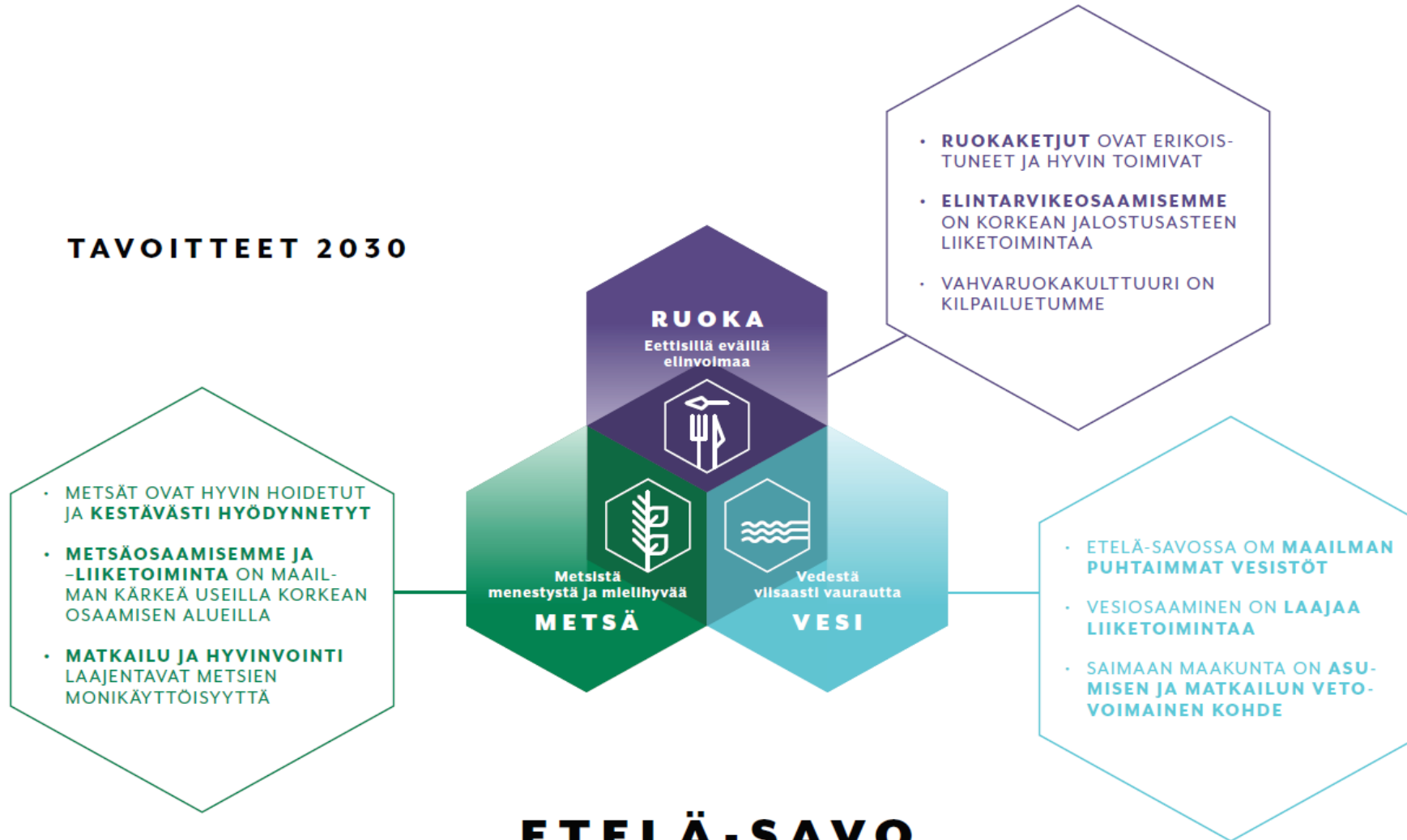

ETELÄ-SAVO

SAIMAAN MAAKUNTA | STRATEGIA 2030

Etelä-Savon maakuntastrategian tavoitteet 2030

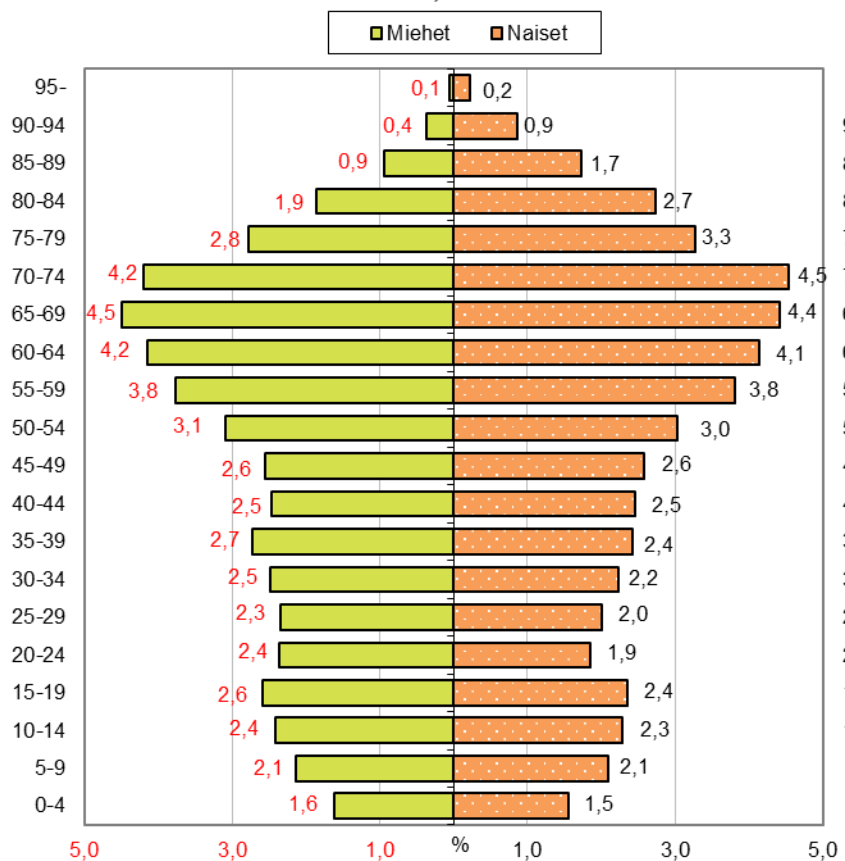
TAVOITTEET 2030

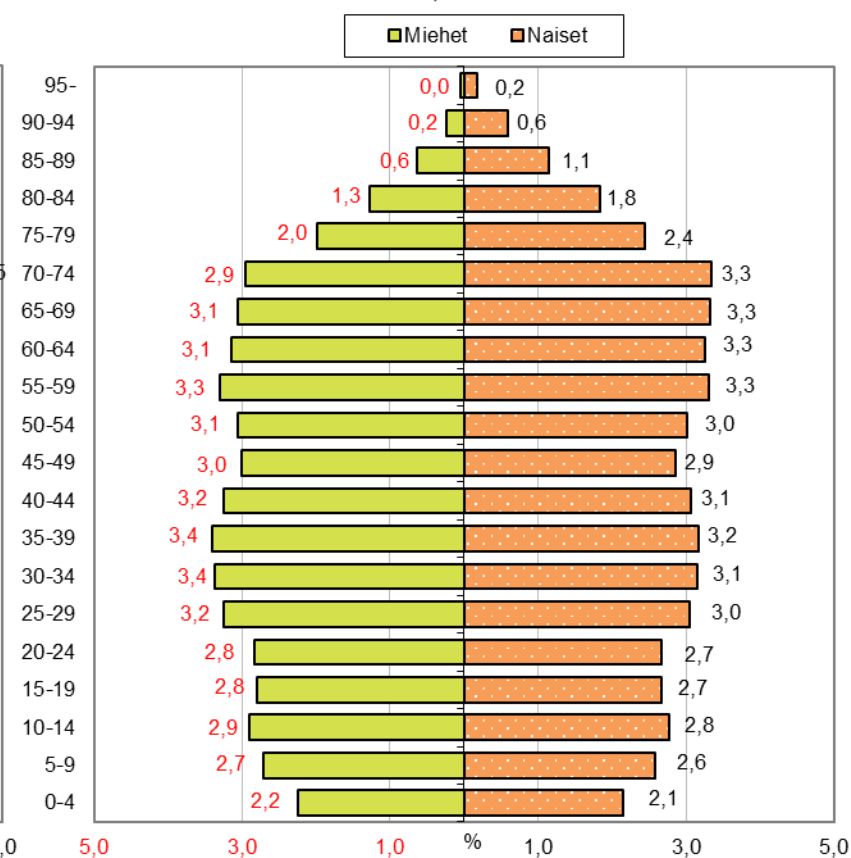
Väestön ikä- ja sukupuolirakenne

Etelä-Savon maakunta ja koko Suomi, %-osuudet 31.12.2021, 1.1.2022 aluejako

Väestön ikä- ja sukupuolirakenne Etelä-Savossa,
%-osuudet, 31.12.2021

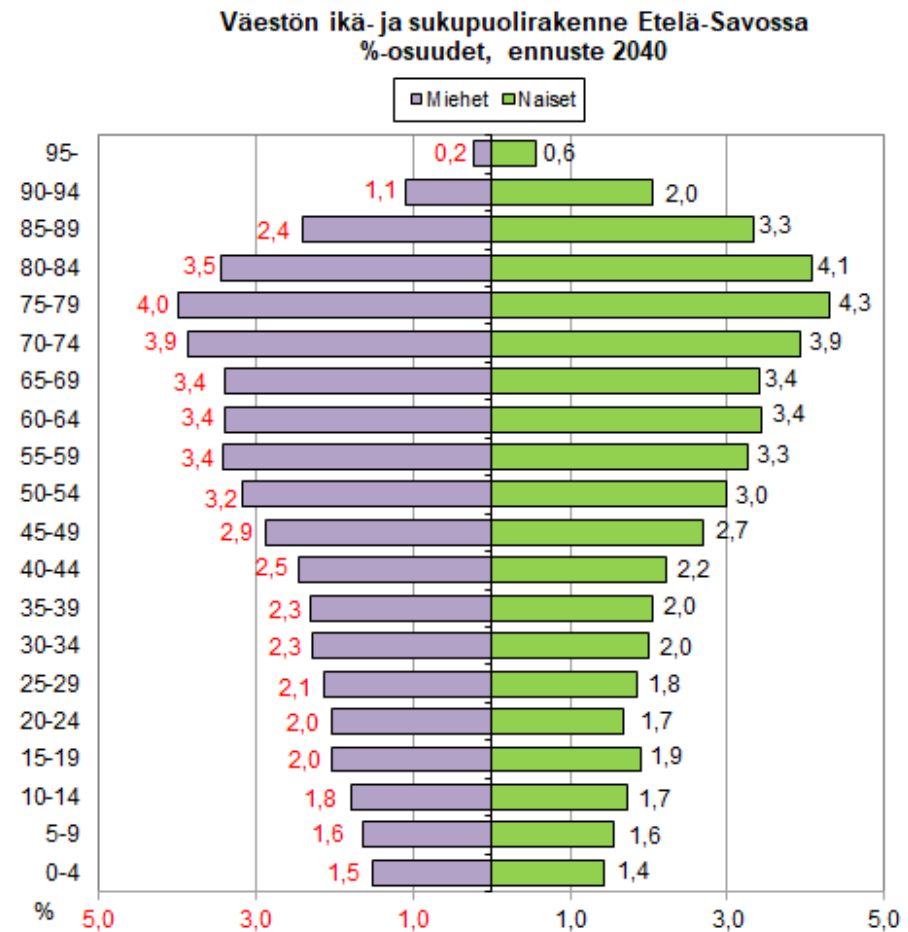
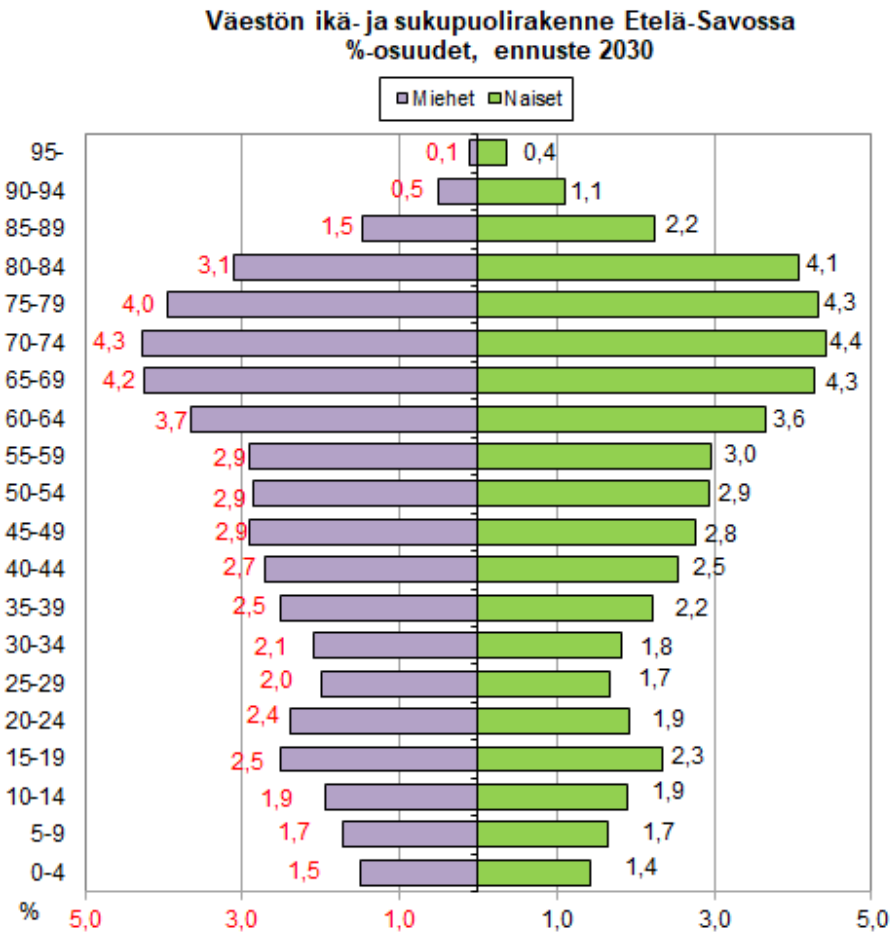

Väestön ikä- ja sukupuolirakenne koko maassa,
%-osuudet, 31.12.2021

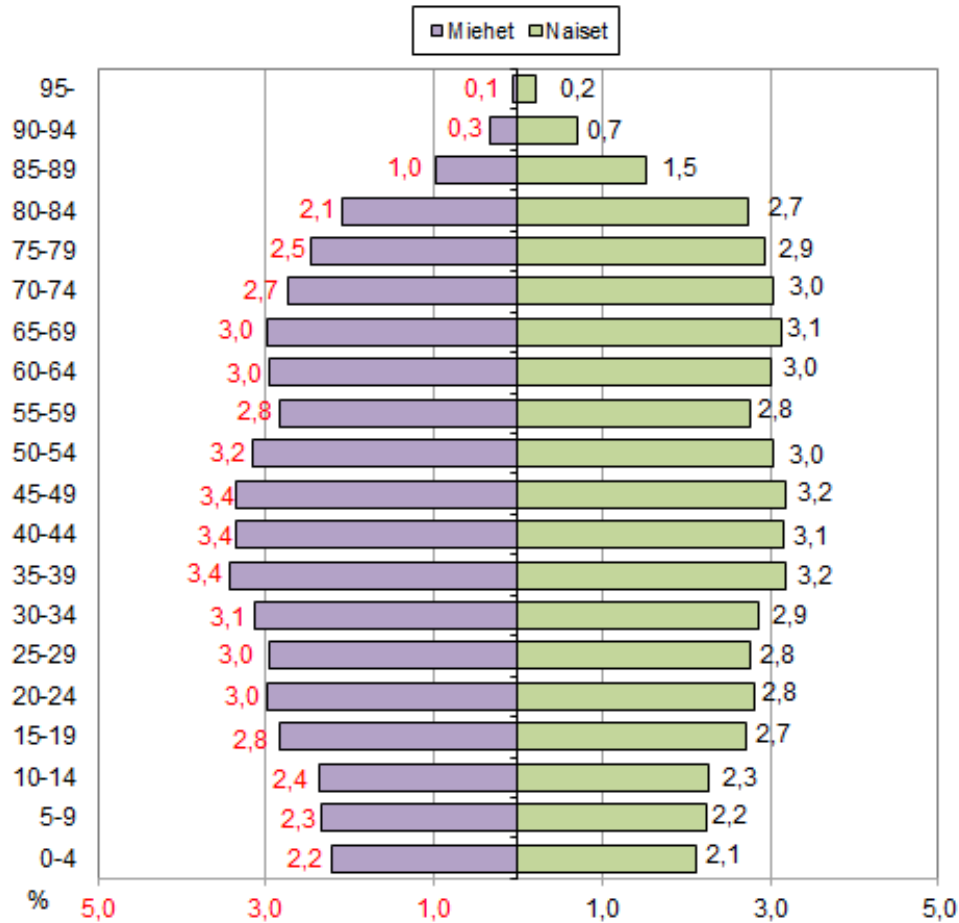
Lähde: Tilastokeskus

Väestön ikä- ja sukupuolirakenne Etelä-Savon maakunnassa ennuste 2030 ja 2040

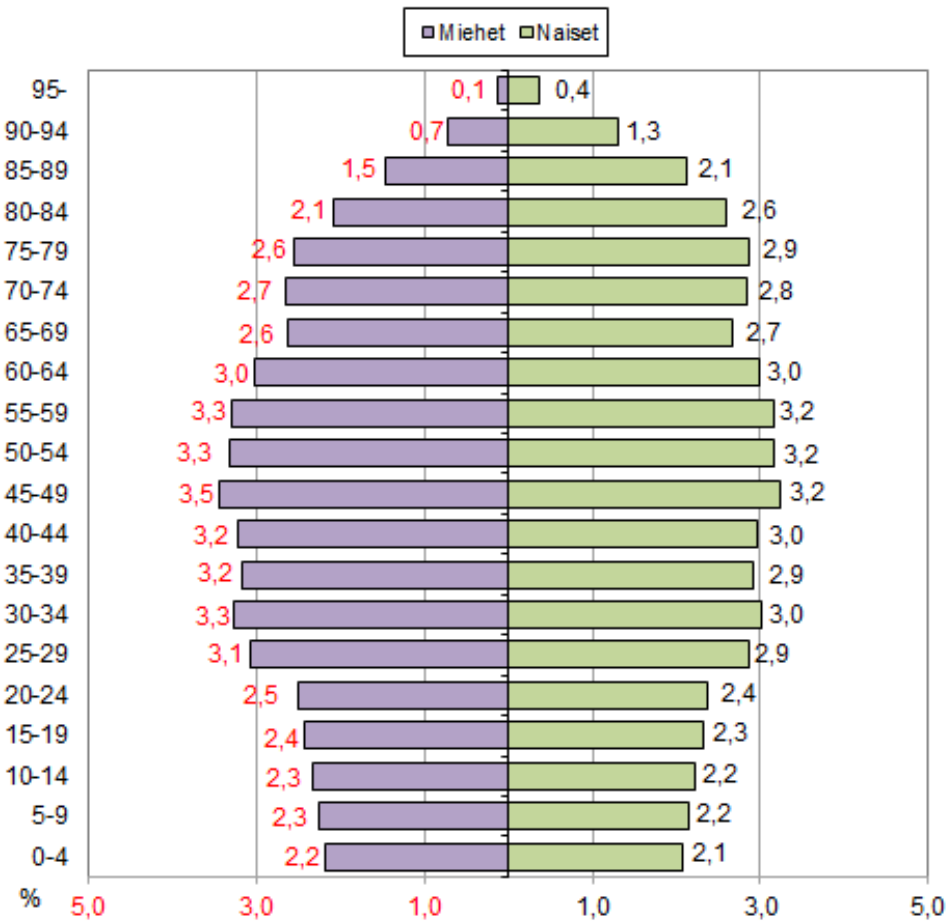

Väestön ikä- ja sukupuolirakenne koko maassa ennuste 2030 ja 2040

Väestön ikä- ja sukupuolirakenne koko maassa
%-osuudet, ennuste 2030

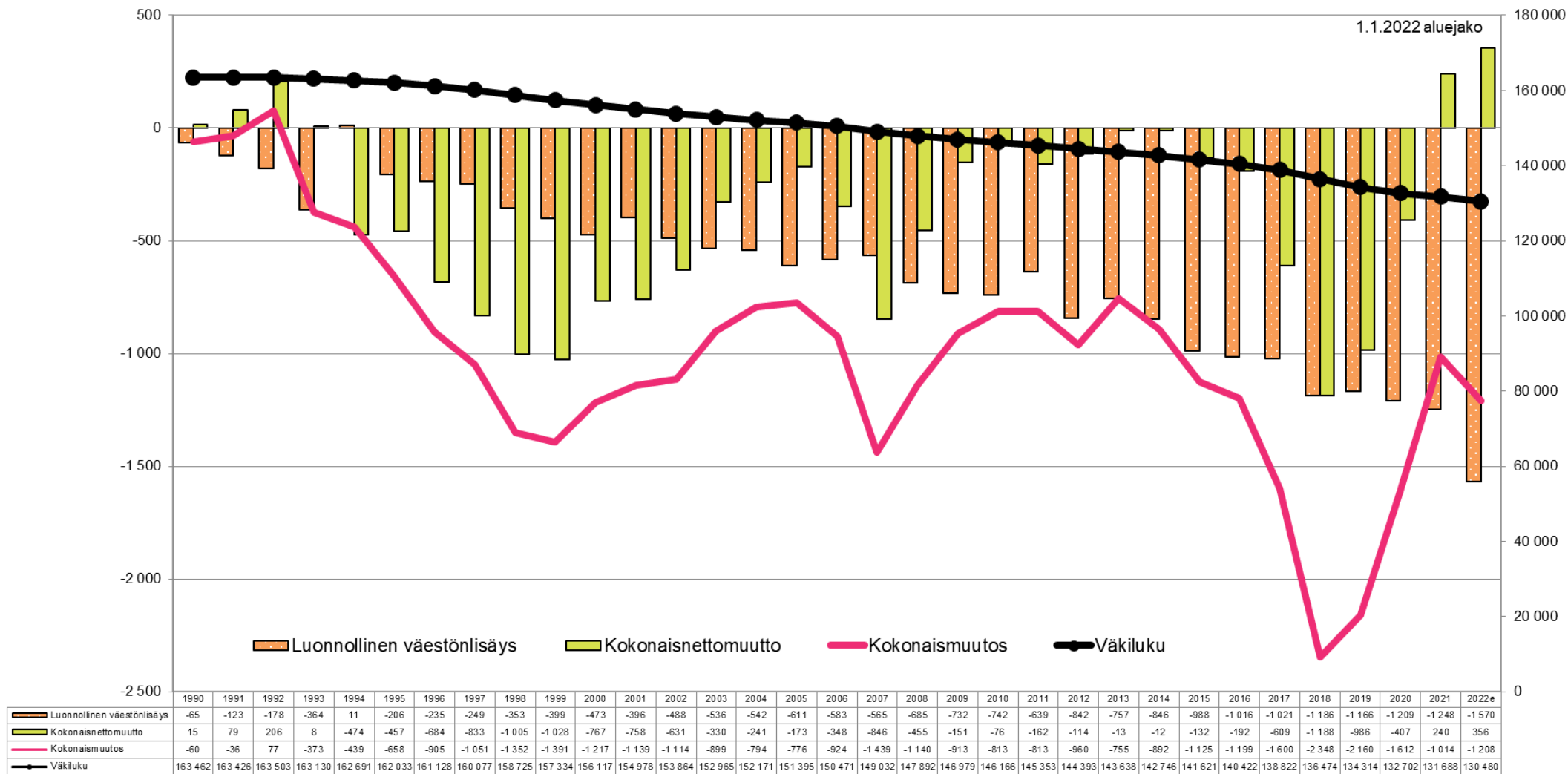
Väestön ikä- ja sukupuolirakenne koko maassa
%-osuudet, ennuste 2040

Lähde: Väestöennuste 2021, Tilastokeskus, 1.1.2021 aluejako

Väkiluku ja väestönmuutokset Etelä-Savossa 1990-2022*

1.1.2022 aluejako

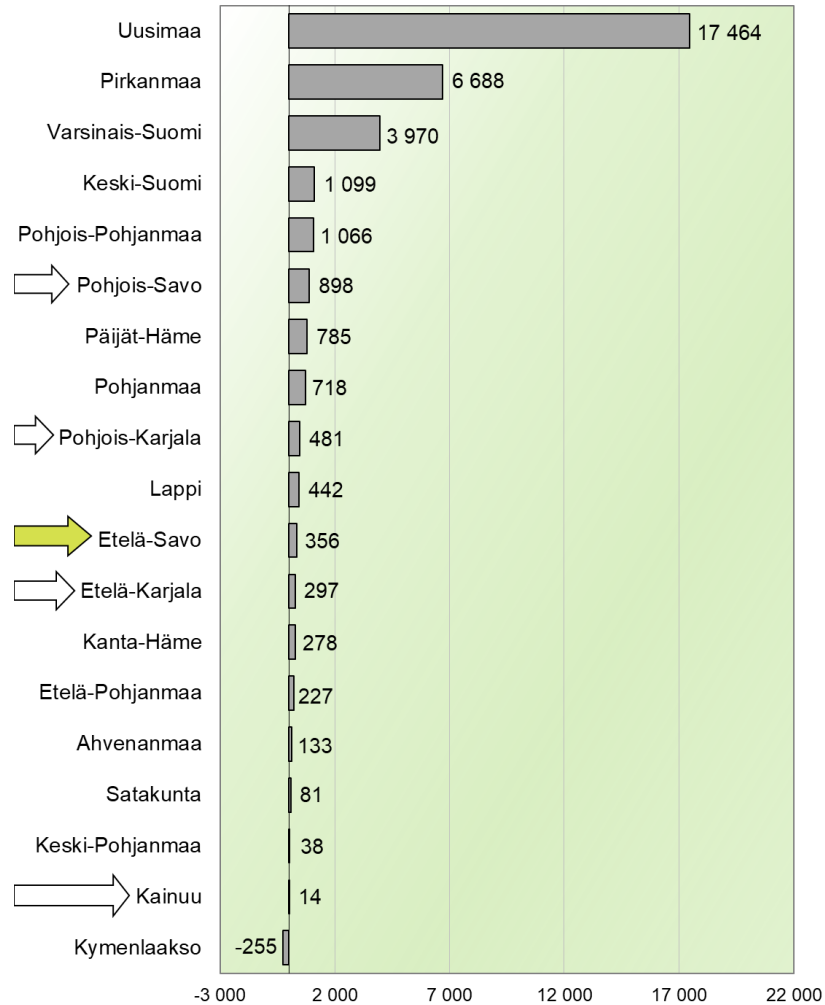

Lähde: Tilastokeskus

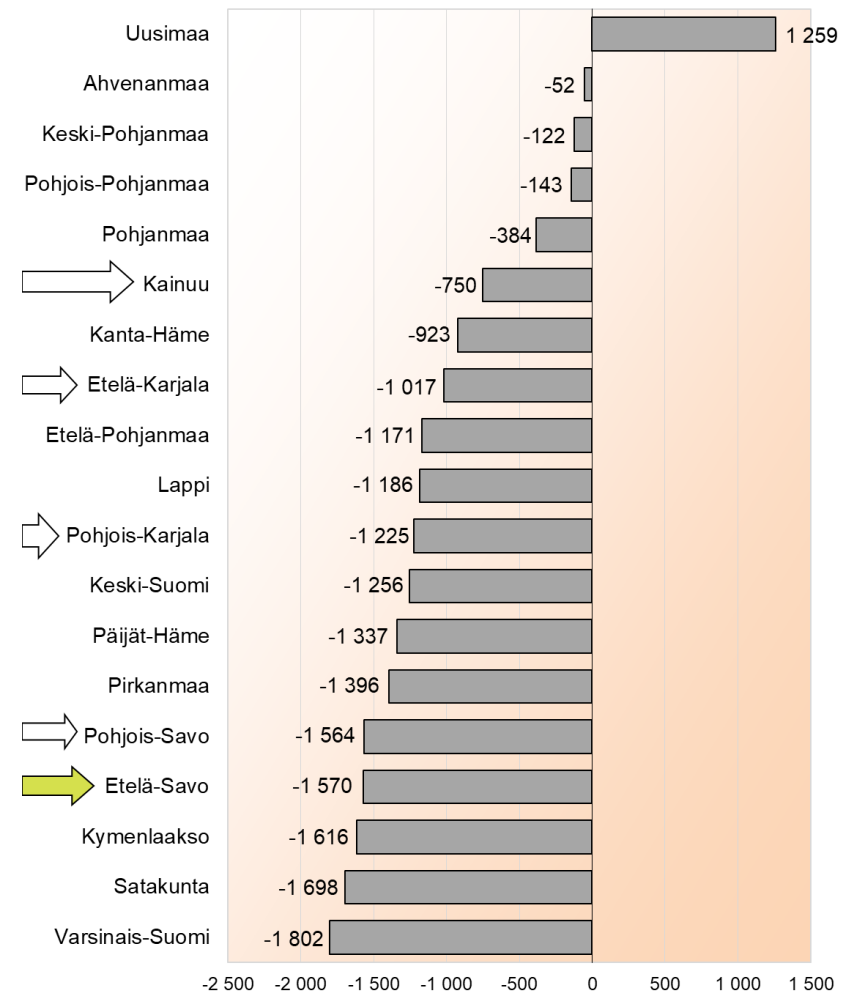
* vuoden 2022 tiedot ovat ennakkotietoja

Kokonaisnettomuutto ja luonnollinen väestönmuutos maakunnittain 1.1. - 31.12.2022 (ennakkotietoja)

Kokonaisnettomuutto maakunnittain 1.1. - 31.12.2022
(ennakkotietoja)

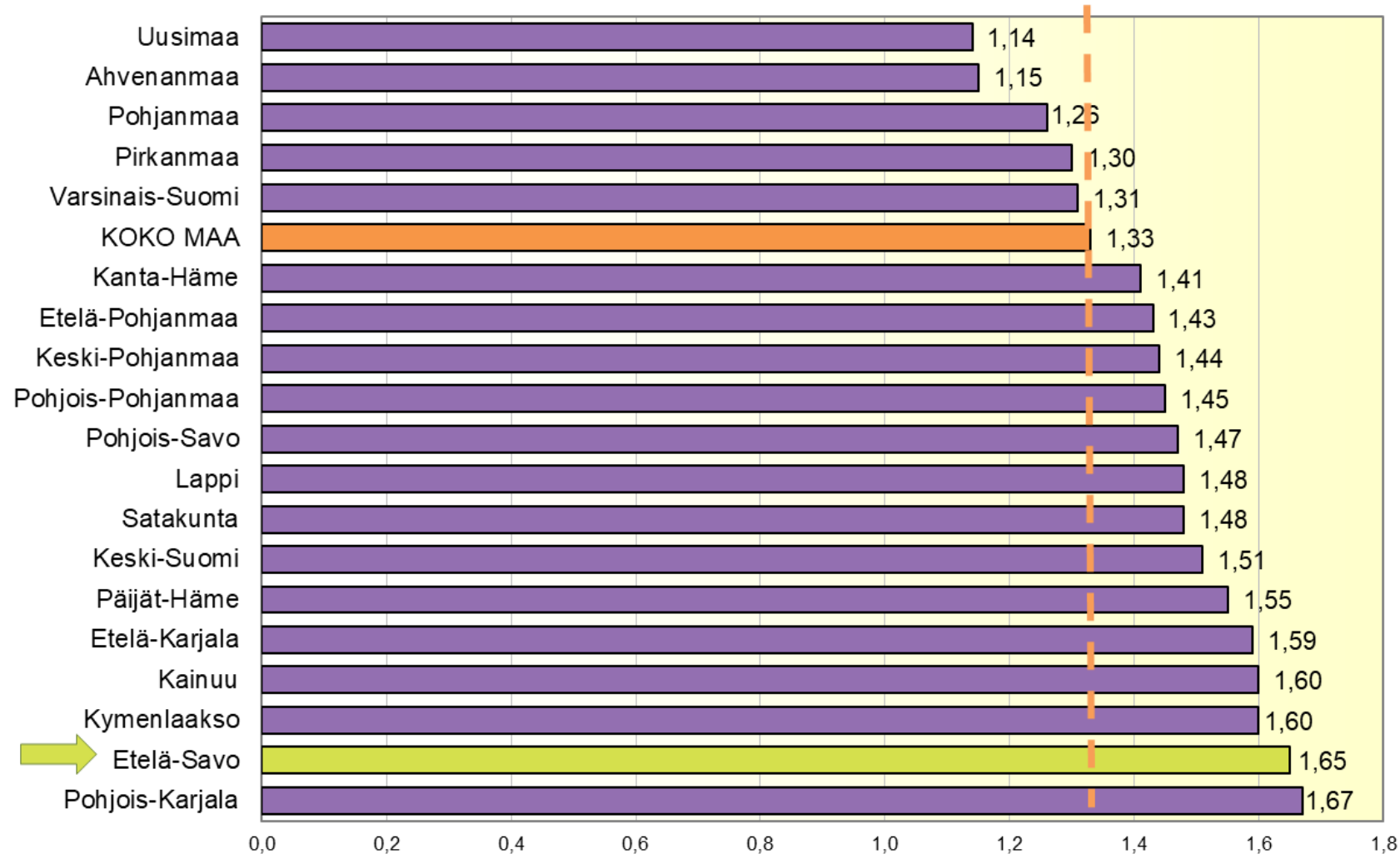
Luonnollinen väestönmuutos maakunnittain
1.1. - 31.12.2022 (ennakkotietoja), koko maa: -17 953

Lähde: Tilastokeskus, 1.1.2022 aluejako

Taloudellinen huoltosuhte maakunnittain 2021

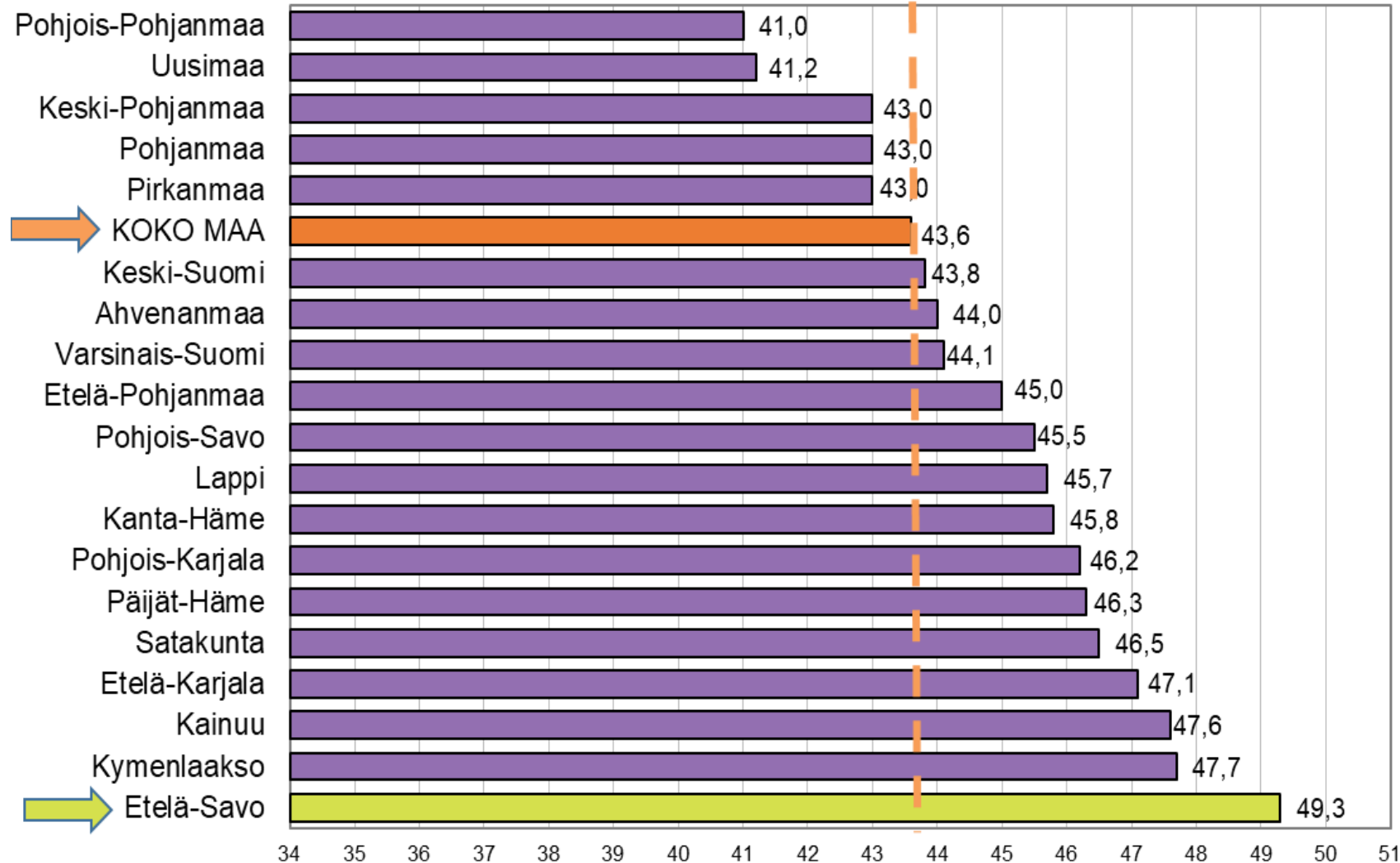
1.1.2022 aluejako

Taloudellinen huoltosuhte: montako työvoiman ulkopuolella olevaa ja työtöntä on yhtä työllistä kohti

Lähde: Tilastokeskus, työssäkäyntitilasto

Väestön keski-ikä maakunnittain 2021

Lähde: Tilastokeskus, 1.1.2022 aluejako

Etelä-Savon matkailu ennen koronaa

MAJOITUS

2019

HUONEEN KESKIHINTA

99,56 €

HUONEIDEN KÄYTTÖASTE

41,4 %

YÖPYMISET

2019

KOTIMAISET

534 475 kpl

ULKOMAISET

150 500 kpl

Noin
2 301 000
matkailijaa ja päiväkävijää
vuonna 2018.

VIIPYMÄ ÖINÄ

1,9 vrk

Matkailussa tehdään

1 552
henkilötyövuotta.

Välitön matkailutulo alueelle on
230 500 000 €
Ja matkailun kokonaisvaikutus
aluetalouteen on
307 000 000 €

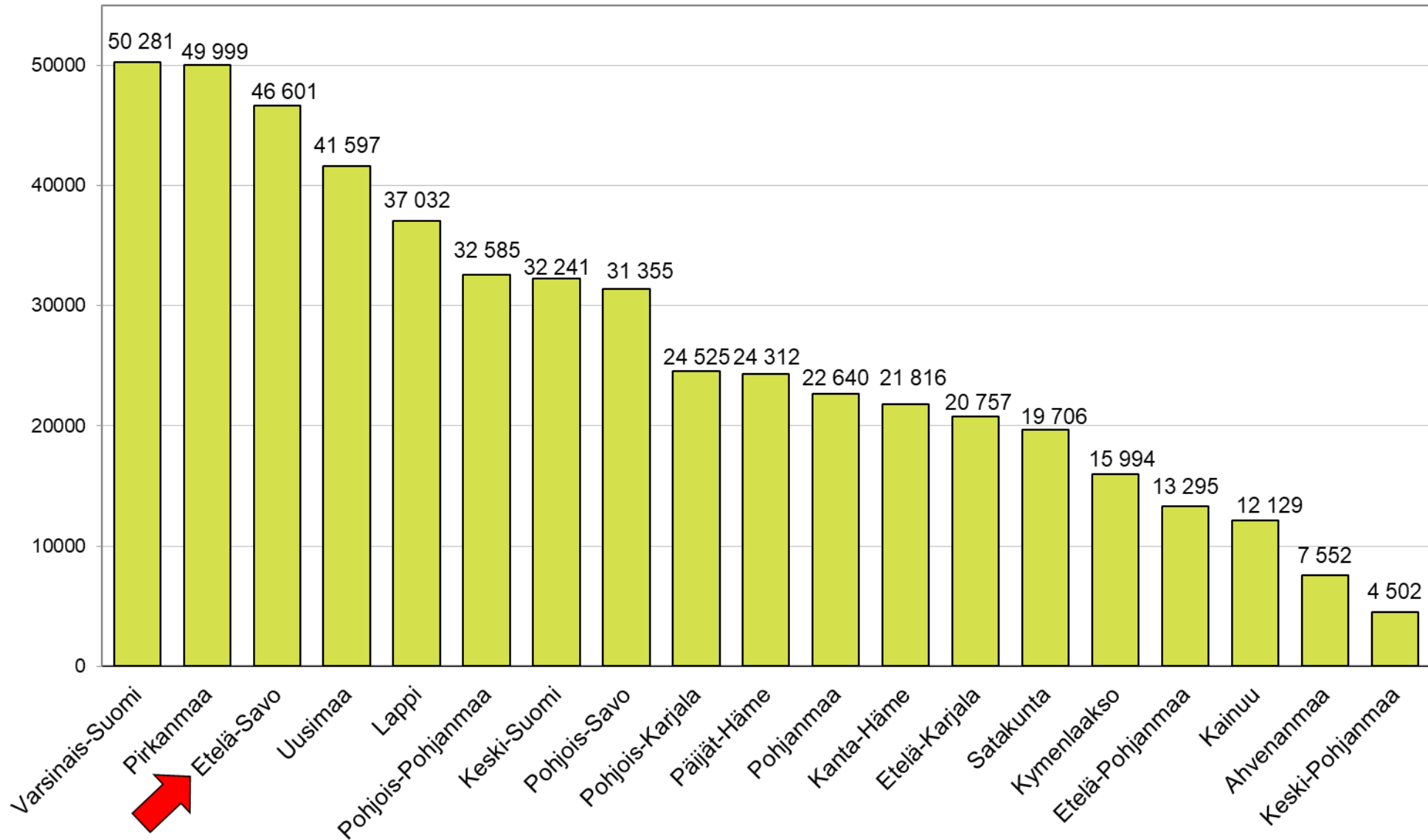
Noin **6 500**

Sänkyä rekisteröidyssä
majoituksessa.

Noin
50 000 mökkiä.

Yöpyjien jakauma
78 % kotimaisia
22 % ulkomaisia

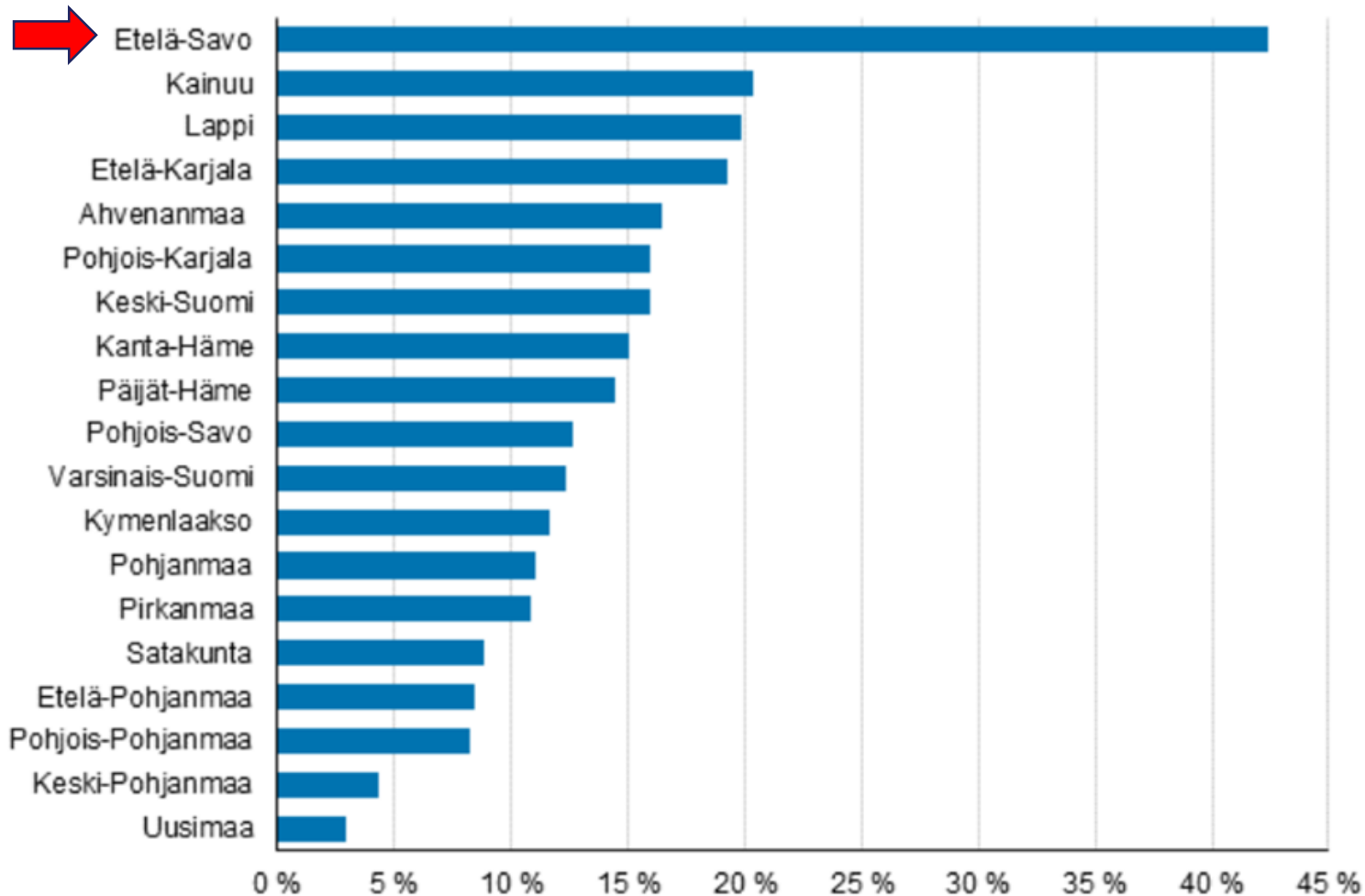
Kesämökki maakunnittain 2021

Lähde: Tilastokeskus, Rakennukset ja kesämökki

Kesäasukkaiden osuus asuntoväestöstä 2019

Suomessa oli vuonna 2019 vajaa 560 000 kesäasukasta. **Maakunnista eniten kesäasukkaita suhteessa asuntoväestöön oli Etelä-Savossa**, jossa kesäasukkaiden osuus maakunnan asuntoväestöstä oli 42 prosenttia. Etelä-Savon kunnista eniten kesäasukkaita oli Puumalassa ja Hirvensalmella, joissa kesäasukkaita on yli kaksinkertainen määrä asuntoväestöön nähden.

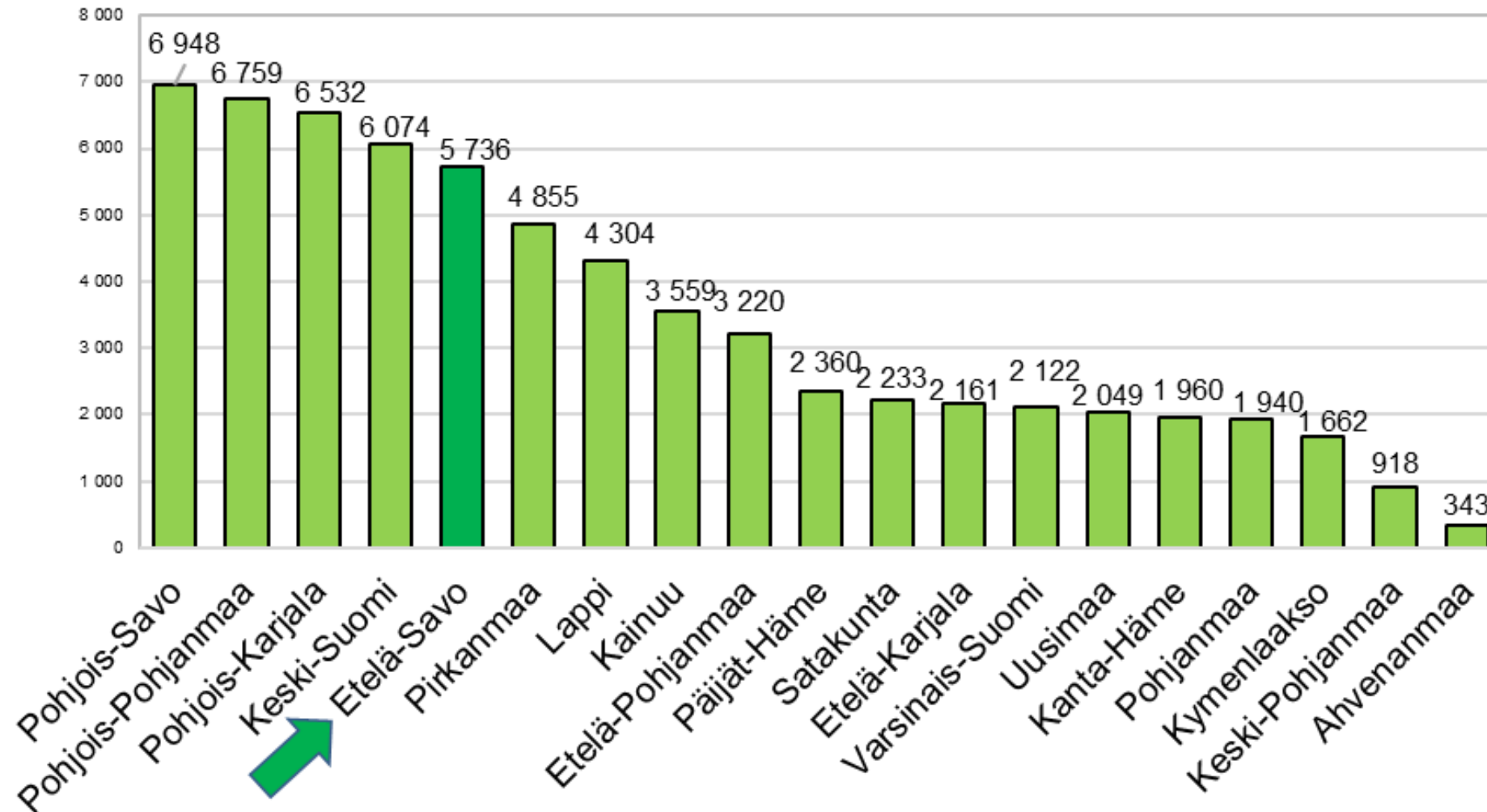

Kesäasukkaiden lukumäärä lasketaan kesämökin omistajan asutokunnan henkilöiden yhteismäärästä. Kesäasukkaiden lukumäärään ei ole laskettu mukaan henkilöitä, joiden kesämökki sijaitsee asuinkunnassa.

Jos ulkokuntalainen omistaa useampia kuin yhden kesämökin samassa kunnassa, on tämän asutokunnan henkilöt laskettu kunnan kesäasukkaiksi vain kerran.

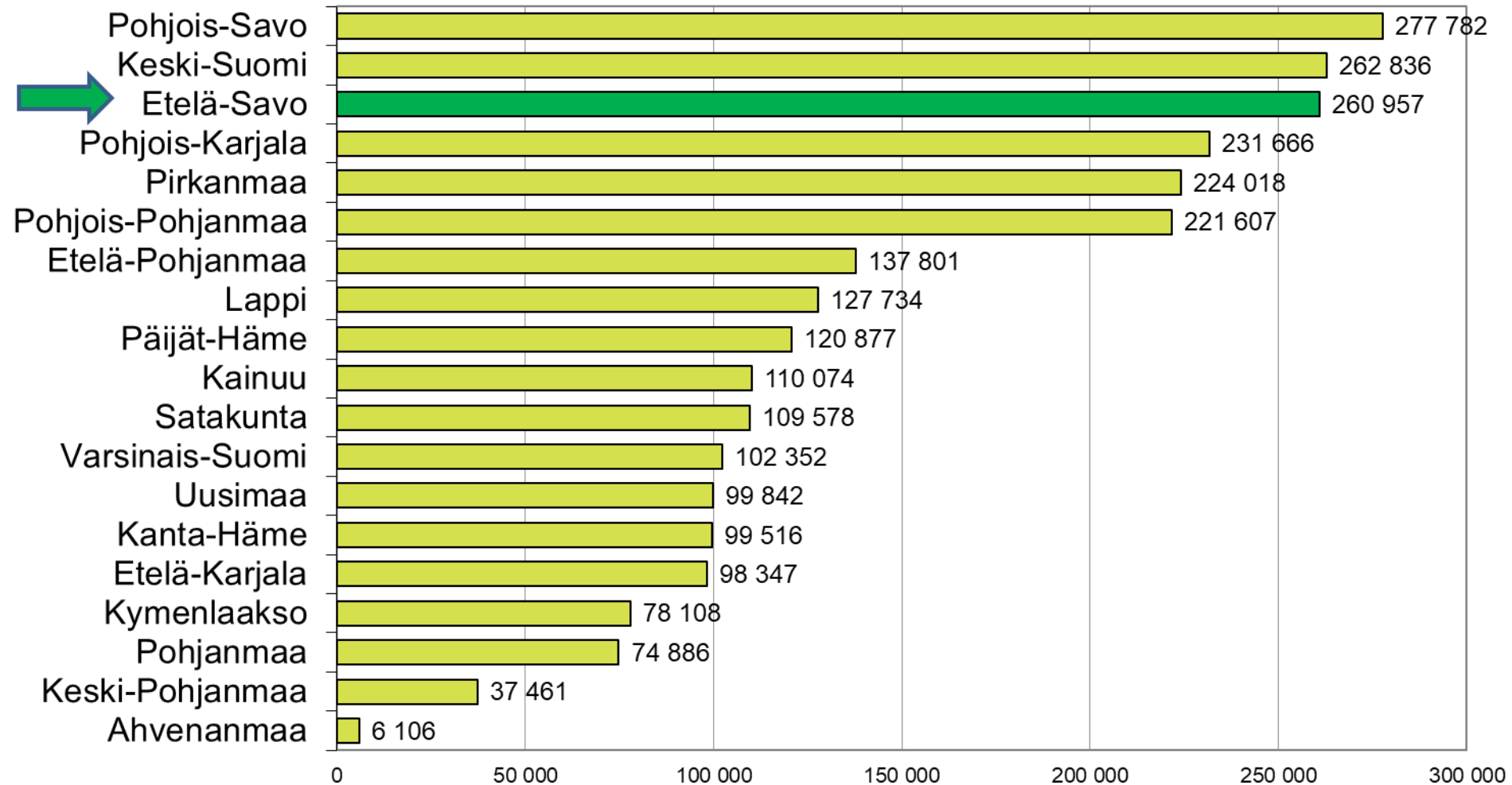
Perikuntien omistamia, yhteisomistuksessa olevia tai ulkomaalaisten omistamia kesämökkejä ei ole voitu huomioida kesäasukkaiden lukua laskettaessa.

Teollisuuspuun hakkuut maakunnittain 2021/1000 m³

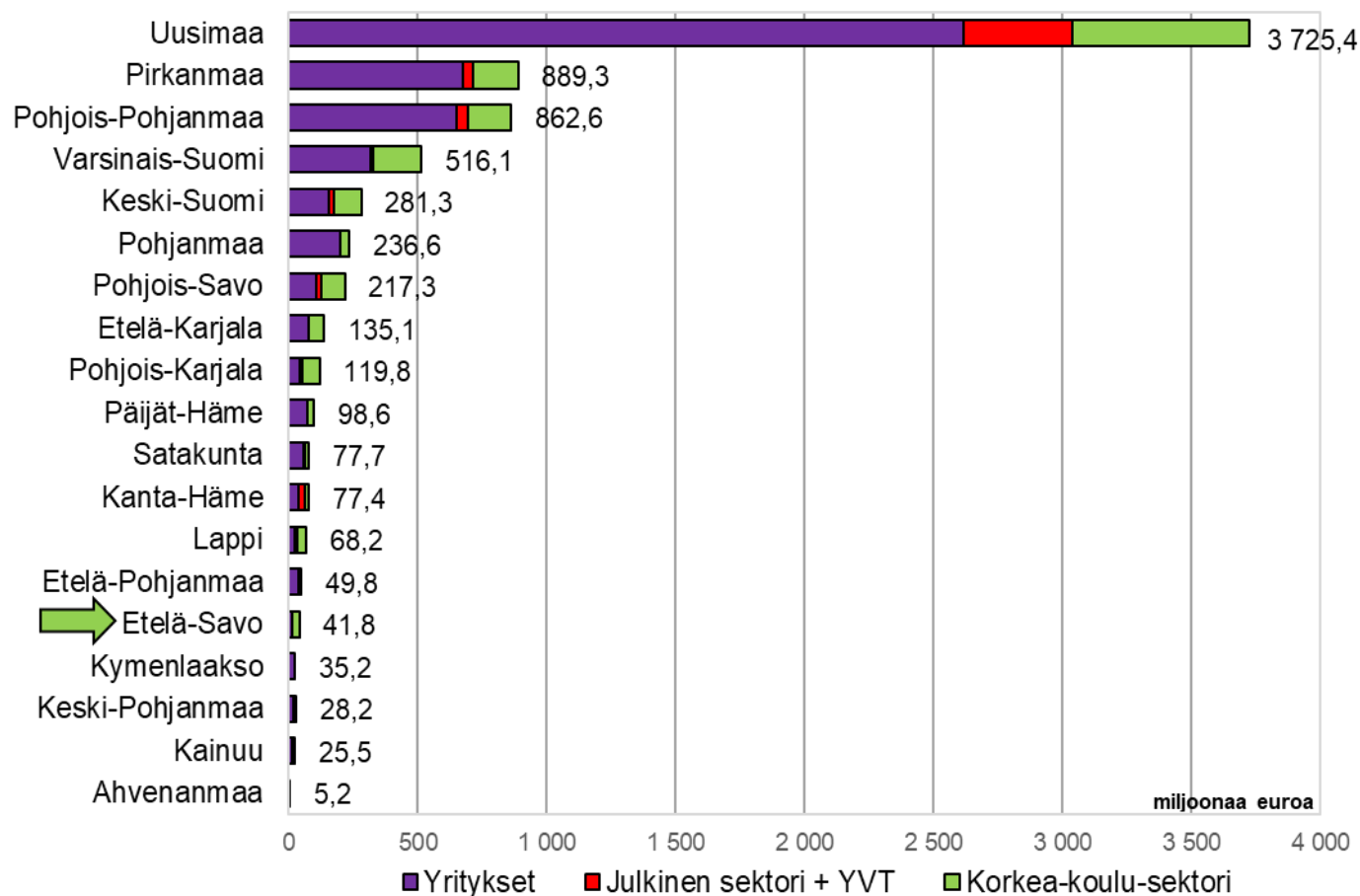
Lähde: Luonnonvarakeskus, päivitetty: 13.1.2023/jk

Metsähakkuiden bruttokantorahatulot maakunnittain 2021/1000 €

Lähde: Luonnonvarakeskus, päivitetty: 13.1.2023/jk

Tutkimus- ja kehittämistoiminnan menot maakunnittain 2021

Alue	Yritykset	Julkinen sektori + YVT	Korkea-koulu-sektori	T&k-menot yhteensä
Uusimaa	2 618,0	421,0	686,5	3 725,4
Pirkanmaa	677,7	36,5	175,1	889,3
Pohjois-Pohjanmaa	653,2	40,0	169,5	862,6
Varsinais-Suomi	318,9	9,6	187,6	516,1
Keski-Suomi	156,8	20,5	104,0	281,3
Pohjanmaa	199,5	0,5	36,6	236,6
Pohjois-Savo	104,8	21,1	91,4	217,3
Etelä-Karjala	76,3	0,5	58,4	135,1
Pohjois-Karjala	45,0	8,3	66,6	119,8
Päijät-Häme	70,9	2,6	25,1	98,6
Satakunta	59,8	1,8	16,1	77,7
Kanta-Häme	38,5	26,0	13,0	77,4
Lappi	22,6	8,8	36,8	68,2
Etelä-Pohjanmaa	37,1	1,4	11,3	49,8
Etelä-Savo	12,0	3,7	26,0	41,8
Kymenlaakso	23,7	35,2
Keski-Pohjanmaa	17,7	2,1	8,4	28,2
Kainuu	15,8	2,3	7,3	25,5
Ahvenanmaa	4,4	5,2
KOKO MAA	5 152,7	607,0	1 731,3	7 491,1

(Taulukossa käytetyt symbolit: ... = Tieto on salassapitosäännön alainen.)
Lähde: Tilastokeskus, tutkimus- ja kehittämistoiminta, päivitetty: 28.10.2022/jk

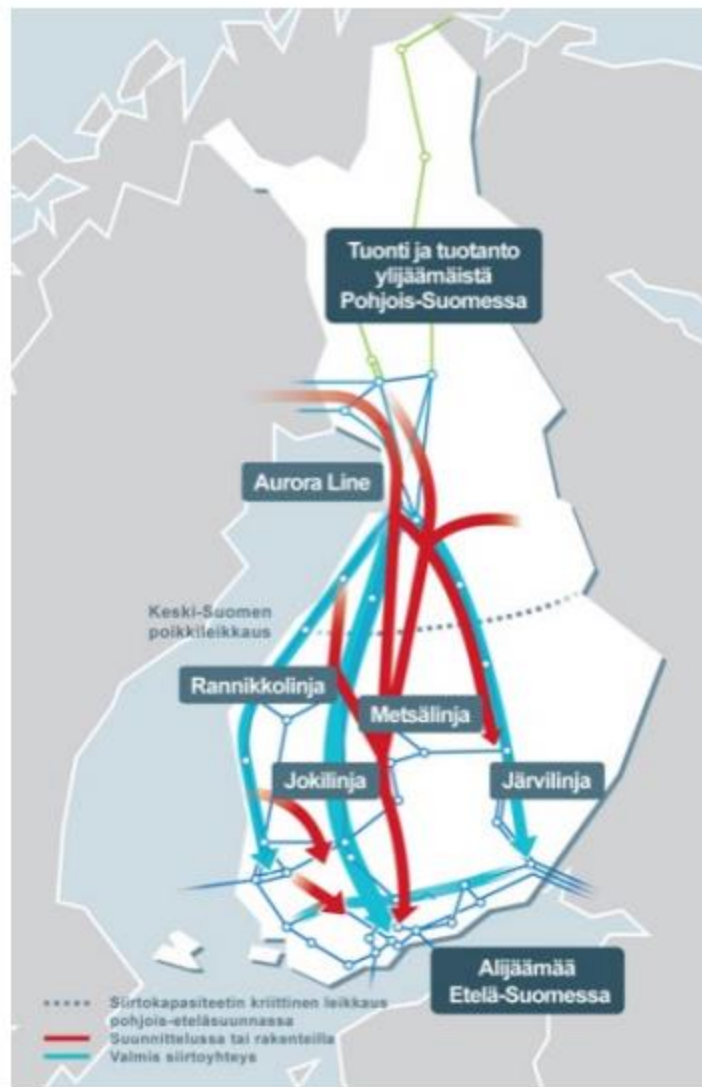
Business Finlandin innovaatorahoitus maakunnittain 2021

BUSINESS
FINLAND

INNOVAATIORAHOITUKSEN JAKAUTUMINEN YRITYKSILLE 2021

Projektin maakunta	Rahoitus	Kpl
Etelä-Karjala	5 653 250	16
Etelä-Pohjanmaa	2 754 427	19
Etelä-Savo	1 095 900	3
Häme	2 532 155	14
Kainuu	754 950	4
Keski-Pohjanmaa	6 790 244	14
Keski-Suomi	7 318 274	32
Kymenlaakso	11 106 903	8
Lappi	5 642 825	14
Päijät-Häme	3 262 430	16
Pirkanmaa	40 075 825	132
Pohjanmaa	27 950 091	22
Pohjois-Karjala	1 997 949	8
Pohjois-Pohjanmaa	19 835 102	99
Pohjois-Savo	7 157 603	23
Satakunta	7 081 221	17
Uusimaa	213 831 393	631
Varsinais-Suomi	33 455 163	108

Kuva 2. 400 kV verkon vahvistustarpeet

Energiamurroksen kehitys on ollut odotettua vieläkin nopeampaa ja tuulivoima on painottunut voimakkaasti Keski-Suomen poikkileikkauksen pohjoispuolelle, kuten kuvasta 3 nähdään. Tämän vuoksi kehittämissuunnitelmaan on lisätty merkittävä määrä investointeja pohjois-eteläsuuntaisen siirtokapasiteetin vahvistamiseksi. Siirtotarpeiden nähdään kasvavan koko tarkastelujakson ajan. Seuraavaksi käydään läpi päävoimansiirtoverkon kehittämissuunnitelma. Ensin käydään läpi pohjois-eteläsuuntaisten poikkileikkauksien vahvistukset ja sitten muut verkon vahvistukset.

Kuva 3. Kuva havainnollistaa julkisten tuulivoimahankkeiden sijoittumista Suomessa. Mitä tummempi vihreä alue, sitä enemmän tuulivoimaa alueella on rakennettu ja suunnitteilla.

Puolustusvoimien aluevalvontatehtävän vaikutus tuulivoiman rakentamismahdollisuuksiin

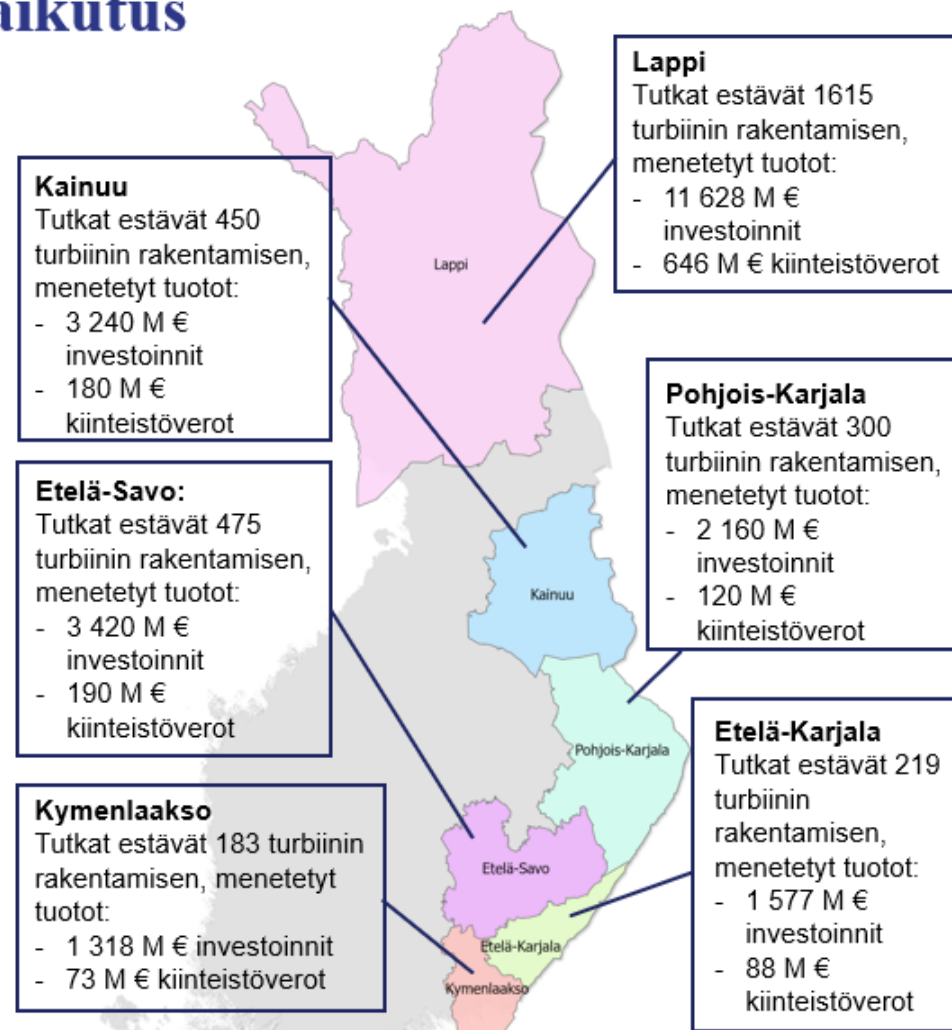
Laskelmassa käytetyt oletukset:

- Yhden voimalan rakentamiskustannus perustuu oletamaan:

6 MW turbiinin rakentamiskustannus 7,2 M€ (sis. investoinnit tuulivoimaloihin sekä niiden edellyttämiin voimajohtoihin) kustannukset laskettu kaavalla voimalanteho (oletus 6 MW) * 1,2 M€ / MW

- Kiinteistöverotuotto tuulivoimalan elinkaaren aikana (20 vuotta) 400.000 euroa / voimala
- Maanvuokratuloja, yhteisöveroja, kerrannaisvaikutuksia ei arvioitu

Maakunta	Voimalat	Kiinteistöverotuotto M €	Investoinnit M €
Lappi	1615	646	11 628
Kainuu	450	180	3 240
Pohjois-Karjala	300	120	2 160
Etelä-Savo	475	190	3 420
Etelä-Karjala	219	88	1 577
Kymenlaakso	183	73	1 318
YHTEENSÄ	3242	1 297	23 342

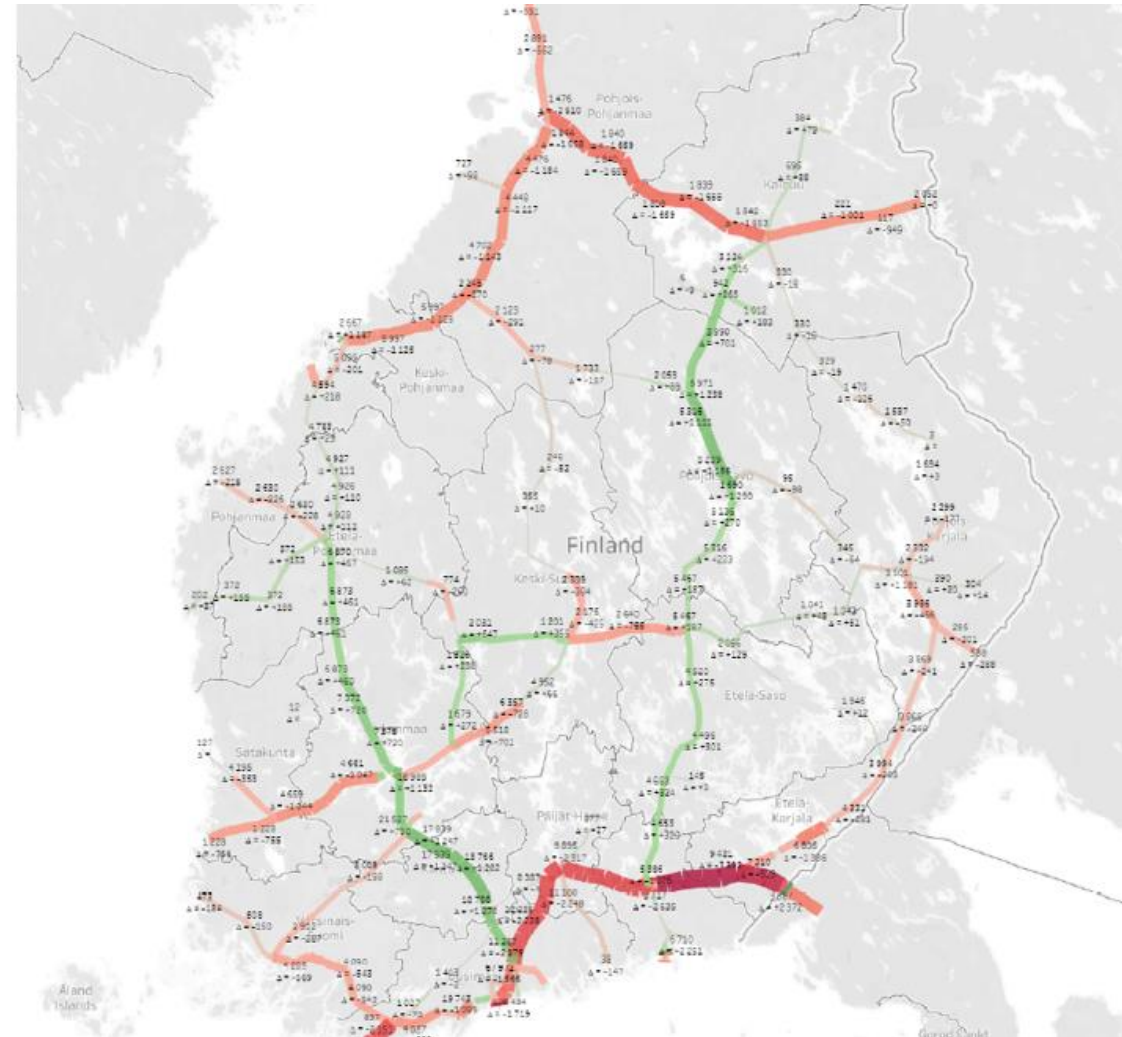
Tiedot perustuvat maakunnan liittojen laskennallisiin arvioihin, jotka tarkentuvat yksityiskohtaisemman suunnittelun kuluessa, mikäli alueiden suunnittelu käynnistyy.

Liikenteen junamäärämuutos rataosittain

1.3.-18.8.2019 vs. 1.3.-
18.8.2022

Vihreä = liikenteen
lisääntyminen, punainen =
liikenteen väheneminen

Lähde: Väylävirasto

Millä eväillä Etelä-Savon elinvoimaa rakennetaan?

- 1. Vihreä siirtymä ja huoltovarmuus**
- 2. TKI- toiminnan ja yritysten kasvun vauhdittaminen**
- 3. Koulutus ja osaaminen**
- 4. Saavutettavuus (logistiikka, liikenne, digitaalisuus)**
- 5. Matkailu**

Itäisen Suomen visio sopii myös Etelä-Savoon

- kyky hankkia julkisia ja yksityisiä investointeja, julkiset investoinnit voivat olla joko säilyttäviä tai kehittäviä investointeja
- koulutusinfrastruktuurit ja osaamisympäristöt
- laadukas elinympäristö ja palveluiden saatavuus
- saavutettavuus, joka viittaa sekä fyysiseen että suhteelliseen saavutettavuuteen kuten matka-aikoihin, kulkutapojen monipuolisuuteen ja digitaalisiin verkostoihin
- vahva paikallinen ja alueellinen strategiatyö, johon linkittyy myös jatkuva uusien kehityshankkeiden ideointi ja toteutus

Mikä uhkaa Etelä-Savon elinvoimaa (1)

Ulkoiset turvallisuuden uhat

- uusi geopoliittinen tilanne muuttanut Etelä-Savon tilannetta: lopulliset vaikutukset vielä avoinna
- löytyykö venäläisten turistien tilalle uusia kansainvälisiä asiakkaita?
- löytyykö tuulivoiman sijalle muuta puhdasta energiaa?
- onko Suomella/Etelä-Savolla edelleen turvallinen maine houkutella uusia yrityksiä/pitää nykyiset yritykset?
- Nato-jäsenyys lisää turvallisuutta → vähentää maa/alueriskiä ja tuo uusia investointeja.

Mikä uhkaa Etelä-Savon elinvoimaa (2)

- heikkenevä turvallisuus voi luoda itseään ruokkivan investointien laskevan kierteen
- elinvoimaa menettävä alue luo turvallisuustyhjiön
- turvallisuusuhat voivat vähentää maahanmuuttoa ja lisätä Suomen sisäistä muuttoliikettä
- maahanmuuttoa Suomeen rajoitetaan esim. turvallisuussyistä → vanhenevan maakunnan työvoimapula voi kärjistyä
- ympäristöriskit uhkaavat puhtaaseen luontoon perustuvia elinkeinoja.

Mikä uhkaa Etelä-Savon elinvoimaa (3)

Sisäinen turvallisuus heikkenee

- harvaan asutussa maakunnassa julkisten turvallisuus- ja terveystalveluiden (poliisi, pelastus, ensihoito) valmiusajat heikkenevät → lisää niin vakituisten kuin kausiasukkaiden turvattomuuden tunnetta
- kahden sairaalan malli turvaa koko Etelä-Savo sote-palvelut
- maatalouden vaikeudet heikentävät omavaraisuutta
- tieverkon kunnan heikkeneminen uhkaan yhteiskunnan elintärkeitä toimintoja
- paikallisyhteisöjen heikkeneminen heikentää harvaan asuttujen alueiden henkistä resilienssiä
- ympäristöriskit uhkaavat puhtaaseen luontoon perustuvia elinkeinoja
- digitaalisuus ei tavoita maakunnan kaikkia asukkaita.

KIITOS!